

09.09.2020

Ärende/14

§ 204

Den av ledamoten Suldaan Said Ahmed väckta motionen om icke-diskriminering under prao-perioder

HEL 2019-012406 T 00 00 03

Beslut

Stadsfullmäktige betraktade motionen som slutbehandlad.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Maria Nyfors, stadssekreterare, telefon: 310 21731
maria.nyfors(a)hel.fi

Bilagor

- 1 Valtuutettu Suldaan Said Ahmedin aloite
- 2 Yhdenvertaisuustoimikunnan lausunto

Sökande av ändring

Förbud mot sökande av ändring, beredning eller verkställighet

Beslutsförslag

Beslutet stämmer överens med förslaget.

Föredragandens motiveringar

Ledamoten Suldaan Said Ahmed och 19 andra ledamöter föreslår i sin motion att staden ska säkerställa att romska ungdomar inte blir diskriminerade under den praktiska arbetslivsorienteringen.

Stadsstyrelsen konstaterar att staden som arbetsgivare bör överväga hur den bäst kan stödja romska ungdomars tillträde till praktik i samarbete med skolorna. I stället för att påverka andra arbetsgivare är stadens främsta uppgift att främja likabehandling i den egna arbetsgivarpolitiken.

Likabehandlingskommittén har redan tidigare tagit ställning till främjandet av romernas ställning och lyft fram de utmaningar i arbetslivet som romerna står inför när de söker en praktikplats. Prao-perioden är ofta den första erfarenheten av arbetslivet för ungdomar, men för många romska ungdomar är det den första erfarenheten av diskriminering på arbetsplatsen. Diskrimineringen försvagar romska ungdomars självför-

troende och välbefinnande och de marginaliseras socialt redan i ung ålder.

Staden skulle själv kunna vara en föregångare och mer aktiv när det gäller att ta romska ungdomar till prao-perioder på stadens egna arbetsplatser. Likabehandlingskommittén har lyft fram positiv särbehandling inom arbetsgivarpolitiken även i större utsträckning. Staden erbjuder för närvarande ganska få platser för arbetslivsorientering. Framgångsrika arbetslivsperioder hjälper ungdomar att fatta beslut om den framtida utbildningen och yrket eller att få sommarjobb. Om en ung person har olika språk- eller kulturbakgrund eller ett särskilt behov av stöd kan det vara en utmaning att få en lämplig praktikplats.

Den undersökning av romernas välbefinnande som Institutet för hälsa och välfärd gjorde 2017–2018 visar att romska ungdomar på grund av diskriminering har svårt att få praktikplatser och jobb efter examen. Ungefär tre av fyra romska ungdomar under 30 år är arbetslösa. Utbildningsverket kartlade under hösten 2016 tillgången till prao-platser för romska ungdomar som en del av Tsetanes naal-projektet. Det visade sig att romska ungdomar fick en prao-plats på samma sätt som andra elever. Man hjälpte till lika mycket, eller lite mer i förhållande till andra elever, med att få en praktikplats. Frågorna besvarades av skolkuratorer och studiehandledare vid Helsingfors grundskolor. Praktikperioden har inte visat sig vara ett särskilt problem i dessa svar från elevvårdspersonalen. Det finns inga uppgifter om nuläget.

Vid fostrans- och utbildningssektorn håller man på att utarbeta en verksamhetsmodell för att bekämpa rasism och diskriminering, där man kunde utveckla olika åtgärder för att stödja romska ungdomar, även när det gäller att få en praktikplats. En förstärkning av elevhandledningen i högstadierna ingår även i Mukana-programmet för att förebygga utslagning av ungdomar.

Fostrans- och utbildningssektorn och stadskansliets näringslivsavdelning genomför tillsammans i år ett förberedande projekt. Syftet är att skapa en tydlig och fungerande struktur för entreprenörskap och arbetslivskunskap i hela staden. Projektet bildar ett nätverk för samarbete mellan näringslivet och studerande samt personalen. I det förberedande projektet ska man också utveckla innehållet i de praktikperioder som hör till grundskolan och andra stadiet.

I samarbete med Helsingfors Företagare har man redan tidigare utarbetat en karta över studiehandledningen i områdena och de lokala företagareföreningarna, som utgör grunden för samarbetet mellan skolor och företagare i regionen. Syftet är att främja lokalt samarbete mellan sko-

09.09.2020

Ärende/14

lor och företag och att hjälpa ungdomar att hitta en trygg plats för arbetslivsorientering.

Fostrans- och utbildningsnämnden samt likabehandlingskommittén har gett utlåtanden i ärendet. Stadsstyrelsens svar stämmer överens med utlåtandena.

Enligt 30 kap. 11 § 2 mom. i förvaltningsstadgan ska stadsstyrelsen förelägga fullmäktige en motion som undertecknats av minst 15 ledamöter.

Stadsfullmäktiges ordförande beslutade 15.4.2020, § 3, att stadsstyrelsen senast 7.10.2020 bör förelägga stadsfullmäktige de i 30 kap. 11 § i förvaltningsstadgan avsedda fullmäktigemotioner för vilka den utsatta tiden för detta är 1.4–7.10.2020. Enligt 30 kap. 20 § i förvaltningsstadgan kan stadsfullmäktiges ordförande av särskilda skäl bevilja stadsstyrelsen tillstånd att överskrida de utsatta tiderna i 30 kap.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Maria Nyfors, stadssekreterare, telefon: 310 21731
maria.nyfors(a)hel.fi

Bilagor

- 1 Valtuutettu Suldaan Said Ahmedin aloite
- 2 Yhdenvertaisuustoimikunnan lausunto

Sökande av ändring

Förbud mot sökande av ändring, beredning eller verkställighet

Beslutshistoria

Kaupunginhallitus 17.08.2020 § 434

HEL 2019-012406 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto katsoo aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

09.09.2020

Lisätiedot

Maria Nyfors, kaupunginsihteerin, puhelin: 310 21731
maria.nyfors(a)hel.fi

Kasvatus- ja koulutuslautakunta 03.03.2020 § 44

HEL 2019-012406 T 00 00 03

Lausunto

Kasvatus- ja koulutuslautakunta antoi seuraavan lausunnon Said Ahmed Suldaanin valtuustoaloitteesta TET-jakson syrjimättömyydestä:

Helsinkiäisten peruskoulujen tehtävänä on edistää alueellista, kulttuurista ja sosiaalista yhdenvertaisuutta ja tasa-arvoa. Yhdenvertainen kohtelu edellyttää perusoikeuksien ja osallistumisen mahdollisuuksien turvaamista kaikille sekä yksilöllisten tarpeiden huomioon ottamista. Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen vuosina 2017-2018 toteuttama romanien hyvinvointitutkimus osoittaa, että romaneiden kokemuksen mukaan nuorten on vaikea saada syrjinnän vuoksi harjoittelupaikkoja ja työllistyä valmistumisen jälkeen. Noin kolme neljästä alle 30-vuotiaasta romaninuoresta on työttömänä. Perusopetuksen opetussuunnitelman mukaan oppilaalle tulee järjestää vuosiluokkien 7-9 aikana työelämään tutustumisjaksoja koulutus- ja ammatinvalintojensa perustaksi ja työn arvostuksen lisäämiseksi. Työelämään tutustumisjaksojen tavoitteena on vahvistaa oppilaan kokemuksia työelämästä ja ammasteista aidossa työympäristössä sekä lisätä valmiuksia, jotka edistävät kiinnostusta ja myönteistä asennetta työtä ja työelämää kohtaan.

Työelämään tutustumisen jaksojen aikana saadut kokemukset auttavat oivaltamaan työn ja yritteliäisyyden merkityksen, yrittäjyyden mahdollisuudet sekä oman vastuun yhteisön ja yhteiskunnan jäsenenä. Onnistuneet työelämäjaksot auttavat nuorta tekemään tulevaan koulutukseen ja ammattiin liittyviä päätöksiä tai saamaan kesätyöpaikan. Nuorelle mielekkään työelämään tutustumispaikan saaminen voi olla haasteellisempaa, jos nuorella on eri kieli- ja kulttuuritausta tai erityisen tuen tarvetta. Työnantajat, joilla on ennestään hyviä kokemuksia, ottavat nuoria helpommin työelämään tutustumisjaksoille. Työnantajien huonot kokemukset työelämään tutustumisjaksolla olevasta nuoresta, vaikeuttavat seuraavan hakijan harjoittelupaikan saantia samaiselta työnantajalta. Yhteistyössä Helsingin Yrittäjät ry:n kanssa on laadittu Helsingin kaupungin alueellisen opinto-ohjauksen ja paikallisten yrittäjähdistysten kartta, joka luo pohjan yhteistyölle alueen koulujen ja yrittäjien välille. Yhteistyön tavoitteena on edistää alueen koulujen ja yritysten välistä yhteistyötä ja auttaa nuoria löytämään turvallisen työelämään tutustumispaikan.

Romaninuorten TET -tilannekartoitus 2016

Syksyllä 2016 Opetusviraston Tsetanes naal -hankkeen tilannekartoitukseen liittyneen kyselyn tulosten mukaan romaninuorten TET-paikan saanti sujui samalla tavoin suhteessa muihin oppilaisiin. TET-paikan saannissa avustettiin samalla tavoin tai hieman enemmän suhteessa muihin oppilaisiin. Kysymyksiin vastasivat helsinkiläisten peruskoulujen työntekijät, lähinnä koulukuraattorit ja opinto-ohjaajat. Työelämään tutustumisjakso ei näissä oppilashuoltohenkilöstön vastauksissa määrittynyt erityiseksi ongelmakohtaksi. Tämän päivän tilanteesta ei ole tutkimustietoa. Etnisen taustan perusteella ei myöskään tehdä tilastoa, joten romanioppilaiden sijoittumisesta eri kouluihin ei ole valmista tietoa saatavilla.

Nuorten syrjäytymisen ehkäiseminen

Helsingin kaupunkistrategian 2017–2021 yksi keskeinen painopiste on nuorten syrjäytymiskiirteen katkaiseminen ja eriarvoisuuden vähentäminen. Nuorten syrjäytymisen ehkäisemisen kaupunkistrategiahankkeella, Mukana-ohjelmalla, tavoitellaan systeemistä muutosta, jonka myötä lasten ja nuorten syrjäytyminen, ylisukupolvisen syrjäytymisen periytyminen ja alueellinen eriytyminen vähenevät Helsingissä. Mukana-ohjelman toimenpiteessä 25 tavoitteena on vahvistaa yläkoulujen oppilaanohjausta luomalla systemaattisen ohjauksen malli, jonka myötä nuoret saavat aiempaa vahvemmin tukea itselleen sopivan ja mielekkääksi koetun toisen asteen koulutuspaikan valinnassa.

Yrittäjyys- ja työelämäosaamisen Stadi -hanke

Kasvatuksen ja koulutuksen toimialan ja elinkeino-osaston yhteistyönä toteutetaan vuonna 2020 Yrittäjyyden ja työelämäosaamisen Stadi -valmisteluhanke, jonka tavoitteena on luoda selkeä ja toimiva rakenne Helsingin kaupungin yrittäjyys- ja työelämäosaamisen toteuttamiseen koko kaupungin alueella. Hanke edistää innovaatiotoimintaa luomalla Helsingistä puuttuvan yhteistyöverkoston elinkeinotoimijoiden ja opiskelijoiden sekä henkilöstön välille. Valmisteluhankkeessa innovoidaan työelämään tutustumiseen liittyvien harjoittelujaksojen sisältöjä perus- ja lukio- sekä ammatillisessa opetuksessa sekä valmistellaan helsinkiläisen yrittäjyys- ja työelämäosaamisen pedagogista ja viestinnällistä edistämistä nykyisiin ja tulevaisuuden tarpeisiin luomalla yrittäjyys- ja työelämäosaamisen palvelukonsepti ja konkreettinen toimintamalli. Parhaimmillaan hanke rikkoo syrjäytymisen ja työttömyyden ketjuja ja avaa yrittäjyyden myös niille nuorille, joilla yrittäjyys ei ole osa omaa kasvu ympäristöä.

Kasvatus- ja koulutuslautakunta toteaa, että Helsingin kaupunki tarjoaa varsin vähän työelämään tutustumispaikkoja. Lautakunta korostaa, että

09.09.2020

Ärende/14

kaupunki voisi itse olla edelläkävijä ja ottaa aktiivisemmin romaninuuria työelämään tutustumisjaksoille. Opetuksen järjestäjän tulee arvioida ja edistää yhdenvertaisuutta omassa toiminnassaan ja yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa. Kaikille oppilaille kuuluu tasaveroiset mahdollisuudet työelämään tutustumisjaksoille, myös romaninuurille. Kasvatus- ja koulutuslautakunta ei kannata erillisen asennekampanjan toteuttamista, mutta pitää tärkeänä syrjimättömyyden edistämistä.

Esittelijä

kasvatuksen ja koulutuksen toimialajohtaja
Liisa Pohjolainen

Lisätiedot

Annika Naski, pedagoginen asiantuntija, puhelin: 310 27277
annika.naski(a)edu.hel.fi